

The logo for DEMAL, featuring the word "DEMA" in blue and "L" in red with a checkmark-like flourish.

Designing, monitoring and evaluating adult learning classes
Supporting quality in adult learning

***Τεχνογνωσία στον Σχεδιασμό,
την Παρακολούθηση και την Αξιολόγηση της
Εκπαίδευσης Ενηλίκων –***

Προφίλ Ευρωπαϊκών Δεξιοτήτων

Erasmus+

Με συγχρηματοδότηση από το πρόγραμμα «Erasmus+» της Ευρωπαϊκής Ένωσης

SPONSORED BY THE

Federal Ministry
of Education
and Research

Το σχέδιο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση δεσμεύει μόνο τον συντάκτη της και η Επιτροπή δεν ευθύνεται για τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Έκδοση

Πρόγραμμα Στρατηγικής Σύμπραξης Erasmus+ με τίτλο “Designing, monitoring and evaluating adult learning classes – Supporting quality in adult learning” (DEMAL)

Αριθμός προγράμματος. 2016-1-DE02-KA204-003346

Bonn, 2018

Συγγραφέας:

Susanne Lattke, DIE, Bonn

Εταιρικό σχήμα:

	German Institute for Adult Learning – Leibniz Centre for Lifelong learning (DIE) www.die-bonn.de	
Project coordination		
	IDEC, Consultants, High Technology Ap- plications, Training SA www.idec.gr	
	Institutul de Stiinte ale Educatiei Romania www.ise.ro	
	Progress Consult Kft. www.progress.hu	
	Fondo Formacion Euskadi SLL www.ffeuskadi.net	
	Swiss Federation for Adult Learning www.alice.ch	

Επικοινωνία: Susanne Lattke, DIE, Bonn: lattke@die-bonn.de

Το έργο αυτό αδειοδοτείται από την [Creative Commons Αναφορά Δημιουργού - Παρόμοια Διανομή 4.0 Διεθνές Άδεια](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode). Για να δείτε ένα αντίγραφο της άδειας αυτής, επισκεφτείτε <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>.

Περιεχόμενα

Με λίγα λόγια	4
Μέρος Ι Εισαγωγή.....	5
I.1. Γιατί δημιουργήθηκαν αυτά τα προφίλ δεξιοτήτων;	6
I.2. Ποια είναι η πρακτική χρήση των προφίλ δεξιοτήτων και ποιος μπορεί να τα χρησιμοποιήσει;.....	6
I.3. Ποιες δεξιότητες καλύπτουν τα προφίλ;	7
I.4. Τι σημαίνει ο Σχεδιασμός, η Αξιολόγηση και η Παρακολούθηση της εκπαίδευσης ενηλίκων στο πλαίσιο του DEMAL;	7
I.5. Ποια είναι η δομή των προφίλ δεξιοτήτων;.....	8
I.6. Πώς έχουν αναπτυχθεί τα προφίλ δεξιοτήτων;	9
I.7. Πώς είναι οι βασικές έννοιες που ορίζονται στα προφίλ;	9
I.8. Πού μπορώ να διαβάσω περισσότερα;.....	10
I.9. Βιβλιογραφικές αναφορές	11
Μέρος ΙΙ Τα Προφίλ Δεξιοτήτων	12
Προφίλ δεξιοτήτας Σχεδιασμός.....	13
Προφίλ Δεξιοτήτας Αξιολόγηση και Παρακολούθηση	21
Σχετικά με το «DEMAL».....	30

Με λίγα λόγια

Η ακόλουθη εργασία παρουσιάζει λεπτομερή προφίλ δύο βασικών δεξιοτήτων για τους επαγγελματίες της εκπαίδευσης ενηλίκων

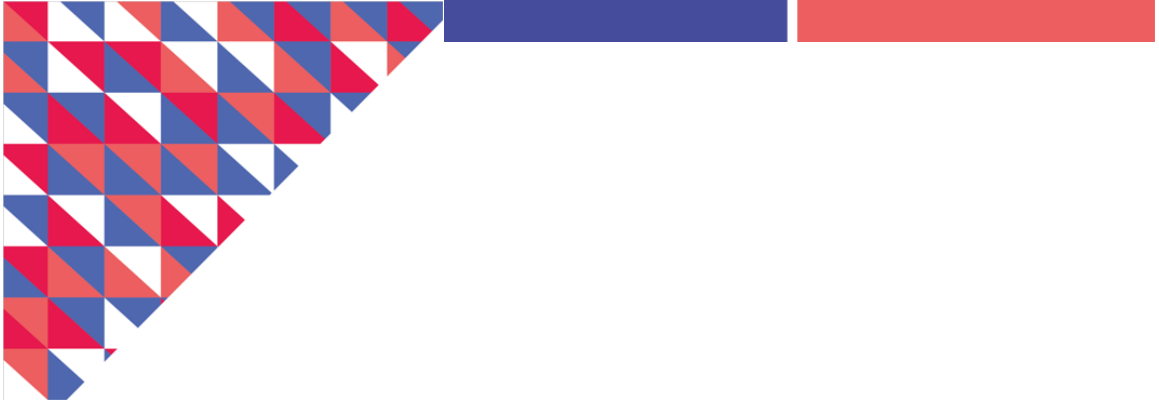
- Σχεδιασμός της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, και
- Παρακολούθηση και Αξιολόγηση της Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

Τα προφίλ είναι αποτέλεσμα του Ευρωπαϊκού Προγράμματος “Designing, monitoring and evaluating adult learning classes – Supporting quality in adult learning” (DEMAL) («Σχεδιασμός, Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των Μαθημάτων Εκπαίδευσης ενηλίκων - Υποστήριξη της ποιότητας στην εκπαίδευση ενηλίκων»), το οποίο αποσκοπεί στην προώθηση της ποιότητας στον τομέα της εκμάθησης ενηλίκων και της εκπαίδευσης, δουλεύοντας ειδικά σε αυτές τις δύο επαγγελματικές βασικές δεξιότητες. Και οι δύο δεξιότητες είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχή εκπαίδευση ενηλίκων, αλλά δεν έχουν αντιμετωπιστεί επαρκώς σε Ευρωπαϊκό επίπεδο μέχρι τώρα.

Με βάση δευτερογενή έρευνα και συνεντεύξεις εμπειρογνομόνων, το σχέδιο DEMAL προτείνει για πρώτη φορά λεπτομερή προφίλ δεξιοτήτων τα οποία προσδιορίζουν τα καθήκοντα και τις δραστηριότητες που συνδέονται με τις δύο αυτές δεξιότητες καθώς και τις συναφείς επαγγελματικές γνώσεις, δεξιότητες και δεξιότητες όσον αφορά την αυτονομία και την ευθύνη.

Οι ενδιαφερόμενοι για την εκπαίδευση ενηλίκων μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτά τα προφίλ ως αναφορά για την ανάπτυξη προτύπων, προγραμμάτων σπουδών, μαθημάτων κατάρτισης ή μαθησιακού υλικού σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό πλαίσιο.

Δύο ευρωπαϊκά μαθήματα κατάρτισης βασισμένα στα προφίλ θα αναπτυχθούν σε μικτή μορφή στο πλαίσιο του ίδιου του προγράμματος DEMAL, μαζί με τις σχετικές πηγές διδασκαλίας και εκπαίδευσης..

Μέρος I

Εισαγωγή

I.1. Γιατί δημιουργήθηκαν αυτά τα προφίλ δεξιοτήτων;

Η ποιότητα της εκπαίδευσης ενηλίκων αποτελεί σημαντική πολιτική ανησυχία σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Η βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα είναι ένας από τους τέσσερις στόχους του στρατηγικού πλαισίου για την Ευρωπαϊκή Συνεργασία στον τομέα της Εκπαίδευσης και της Κατάρτισης (ET 2020). Ένας βασικός πυλώνας από την άποψη αυτή είναι η επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτών και του λοιπού προσωπικού που εργάζεται σε οργανισμούς εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Αυτό αποτελεί ιδιαίτερη πρόκληση για τον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων που είναι ο πιο διαφοροποιημένος τομέας της δια βίου μάθησης. Σε αντίθεση με τον τομέα της σχολικής ή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, δεν υπάρχουν καθιερωμένες διαδρομές προσόντων για το επαγγελματικό προσωπικό που εργάζεται στον τομέα αυτό. Οι δάσκαλοι ενηλίκων έχουν συνήθως πολύ διαφορετικά επαγγελματικά υπόβαθρα. Οι περισσότεροι από αυτούς είναι εξαιρετικά προσοντούχοι, αλλά αυτά τα προσόντα δεν περιλαμβάνουν απαραίτητα κάποια παιδαγωγική κατάρτιση.

Στην Ευρώπη, συνειπώς, υπάρχει μεγάλη ζήτηση για προ- και ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών ενηλίκων σύμφωνα με κοινά ποιοτικά πρότυπα. Τα προφίλ δεξιοτήτων DEMAL προωθούν τέτοια πρότυπα για δύο επιλεγμένες βασικές δεξιότητες των εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών ενηλίκων.

I.2. Ποια είναι η πρακτική χρήση των προφίλ δεξιοτήτων και ποιος μπορεί να τα χρησιμοποιήσει;

Τα προφίλ δεξιοτήτων χρησιμεύουν ως εργαλείο αναφοράς που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ανάπτυξη προϊόντων όπως προγράμματα σπουδών, προγράμματα κατάρτισης, εργαλεία χαρτοφυλακίου ή εκπαιδευτικό υλικό που ασχολείται με τα θέματα Σχεδιασμού και Αξιολόγησης και Παρακολούθησης της εκπαίδευσης ενηλίκων. Φυσικά, τα προφίλ μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη των σχετικών μερών, που σχετίζονται με αυτά τα δύο θέματα, μέσα σε ένα πιο ολοκληρωμένο πρόγραμμα σπουδών ή πρόγραμμα κατάρτισης. Τα στοιχεία δεξιοτήτων που απαριθμούνται στα προφίλ μπορούν να ληφθούν ως εκείνα τα μαθησιακά αποτελέσματα τα οποία πρέπει να επιδιώξει να αναπτύξει ένα σχετικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα προκειμένου να ειδικεύσει (μελλοντικούς) εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές ενηλίκων στους τομείς του Σχεδιασμού, της Αξιολόγησης και της Παρακολούθησης αντίστοιχα.

Πιθανοί χρήστες του προφίλ δεξιοτήτων αποτελούν κατά κύριο λόγο σχεδιαστές προγραμμάτων σπουδών, προγραμμάτων κατάρτισης ή διδακτικού υλικού για την αρχική κατάρτιση ή την ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών ενηλίκων.

I.3. Ποιες δεξιότητες καλύπτουν τα προφίλ;

Τα προφίλ δεξιοτήτων DEMAL καλύπτουν δύο συγκεκριμένες δεξιότητες από το πλαίσιο "Βασικές δεξιότητες για τους επαγγελματίες της εκπαίδευσης ενηλίκων", το οποίο ορίστηκε από την Research voor Beleid εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2010. Αυτές οι δύο δεξιότητες είναι οι εξής:

- Σχεδιασμός της Εκπαίδευσης Ενηλίκων
- Παρακολούθηση και Αξιολόγηση της Εκπαίδευσης Ενηλίκων

Ο Σχεδιασμός, η Παρακολούθηση και η Αξιολόγηση αντιπροσωπεύουν σημαντικά καθήκοντα στη διαδικασία προετοιμασίας και παροχής εκπαίδευσης για τους ενήλικες. Είναι πράγματι εξίσου σημαντικές για την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της παροχής κατάρτισης, όπως η διδασκαλία ή η ίδια η δραστηριότητα εκπαίδευσης. Ωστόσο, οι υπάρχουσες εν ενεργεία εκπαιδευσεις στην Ευρώπη δεν επικεντρώνονται ιδιαίτερα σε αυτές τις δύο ειδικές δεξιότητες. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το σχέδιο DEMAL έχει θέσει ως στόχο να αντιμετωπίσει αυτό το χάσμα, ειδικότερα.

Συνεπώς, το DEMAL δεν καλύπτει ολόκληρο το προφίλ δεξιοτήτων ενός εκπαιδευτικού ή εκπαιδευτή ενηλίκων, αλλά επικεντρώνεται στις δύο επιλεγμένες πτυχές.

I.4. Τι σημαίνει ο Σχεδιασμός, η Αξιολόγηση και η Παρακολούθηση της εκπαίδευσης ενηλίκων στο πλαίσιο του DEMAL;

Στο DEMAL, και οι δύο δεξιότητες αναφέρονται στο μικροεπίπεδο μάθησης και διδασκαλίας:

Ο Σχεδιασμός αναφέρεται στον προγραμματισμό μιας ενιαίας εκπαιδευτικής προσφοράς, όπως ένα μάθημα ή ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Ο σχεδιασμός συμβαίνει κυρίως πριν από την πραγματική υλοποίηση της εκπαιδευτικής προσφοράς, αν και κάποια αναθεώρηση του αρχικού σχεδίου είναι πιθανό να πραγματοποιηθεί και σε μεταγενέστερα στάδια, κατά τη διάρκεια της ίδιας της υλοποίησης.

Βασικά χαρακτηριστικά Σχεδιασμού:

- Ο σχεδιασμός αναφέρεται στον προγραμματισμό μιας συγκεκριμένης προσφοράς μιας μάθησης, π.χ. μια σειρά μαθημάτων
- Ο σχεδιασμός γίνεται συνήθως από τον ίδιο τον δάσκαλο / εκπαιδευτή / βοηθό.
- Ο σχεδιασμός βασίζεται στις ανάγκες του εκπαιδευόμενου (-ων) που συμμετέχει στην προσφορά.
- Ο σχεδιασμός μπορεί να αναφέρεται σε μια ποικιλία μορφών, από το παραδοσιακά οργανωμένο μάθημα σε άλλα είδη καινοτόμων ή εξατομικευμένων μαθησιακών ρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων των προσφορών που βασίζονται στο διαδίκτυο.

Σχετικοί όροι: σχεδιασμός / δημιουργία σειράς μαθημάτων για ενήλικες. δημιουργώντας ένα αναλυτικό πρόγραμμα, ένα πρόγραμμα σπουδών, σχεδιάζοντας πρόγραμμα μάθησης.

Η Αξιολόγηση και η Παρακολούθηση αναφέρονται σε ένα πολύπλοκο σύνολο δραστηριοτήτων που ο δάσκαλος εφαρμόζει στο πλαίσιο μιας εκπαιδευτικής προσφοράς ως μόνιμη συνοδεία της

εκπαιδευτικής δραστηριότητας με τη στενότερη έννοια. Ο κοινός στόχος αυτών των δραστηριοτήτων είναι η εξασφάλιση της επιτυχίας και η βελτίωση της ποιότητας των διαδικασιών διδασκαλίας και εκπαίδευσης και των αποτελεσμάτων.

Βασικά χαρακτηριστικά της Αξιολόγησης και της Παρακολούθησης:

- Οι δραστηριότητες Αξιολόγησης και Παρακολούθησης υλοποιούνται σε διάφορα στάδια ενός μαθήματος, σχεδόν σε συνεχή βάση.
- Οι δραστηριότητες Αξιολόγησης και Παρακολούθησης μπορεί να έχουν τόσο διαμορφωτικούς όσο και αθροιστικούς σκοπούς.
- Οι δραστηριότητες Αξιολόγησης και Παρακολούθησης μπορούν να αφορούν τόσο τα αποτελέσματα όσο και τις διαδικασίες
- Οι δραστηριότητες Αξιολόγησης και Παρακολούθησης περιλαμβάνουν μια ισχυρή συνιστώσα της καθοδήγησης των εκπαιδευομένων.
- Οι δραστηριότητες Αξιολόγησης και Παρακολούθησης περιλαμβάνουν επίσης μια ισχυρή συνιστώσα του αυτοπροβληματισμού και της συνεχιζόμενης επαγγελματικής ανάπτυξης του ίδιου του εκπαιδευτικού

Σχετικοί όροι: αξιολόγηση σπουδαστών, αξιολόγηση μαθητευομένων, καθοδήγηση μαθητευομένων, παροχή συμβουλών σχετικά με τη μάθηση, αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων. διασφάλιση ποιότητας.

1.5. Ποια είναι η δομή των προφίλ δεξιοτήτων;

Και τα δύο προφίλ έχουν την ίδια δομή που περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέρη:

- το εισαγωγικό μέρος περιλαμβάνει έναν σύντομο **ορισμό** που εξηγεί τι καλύπτεται από τις σχετικές βασικές έννοιες του Σχεδιασμού, της Αξιολόγησης και της Παρακολούθησης των διαδικασιών εκπαίδευσης ενηλίκων.
- το κύριο τμήμα κάθε προφίλ περιλαμβάνει **τέσσερα επίπεδα δεξιοτήτων (Α-Δ)** τα οποία καθορίζονται από τον βαθμό εξειδίκευσής τους όσον αφορά το σχεδιασμό, την αξιολόγηση και την παρακολούθηση, αντίστοιχα:
  - Γενική παιδαγωγική δεξιότητα (► Α ◄)
Περιλαμβάνει γνώσεις, δεξιότητες και συμπεριφορές που συνιστούν σημαντικές προϋποθέσεις για τα καθήκοντα του Σχεδιασμού, Αξιολόγησης και Παρακολούθησης, αλλά ταυτόχρονα αποτελούν και γενικές προϋποθέσεις για να είναι επαγγελματίας εκπαιδευτικός ενηλίκων.
Παράδειγμα: βασικές γνώσεις των θεωριών μάθησης
  - Ειδική δεξιότητα ανά αντικείμενο (► Β ◄)
Περιλαμβάνει τις γνώσεις και τις δεξιότητες που συνιστούν σημαντικές προϋποθέσεις για το έργο Σχεδιασμού, Αξιολόγησης και Παρακολούθησης, αλλά είναι περίπλοκα συνδεδεμένες με τον συγκεκριμένο τομέα εμπειρογνωμοσύνης του εκπαιδευτή ενηλίκων και με το αντικείμενο που διδάσκεται από αυτόν.
Παράδειγμα: γνώση περιεχομένου στον τομέα εμπειρογνωμοσύνης του καθένα

➤ Ειδική παιδαγωγική δεξιότητα (►Γ◄)

Περιλαμβάνει τις ειδικές γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούνται για την εκτέλεση των διαφόρων βημάτων και δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τα καθήκοντα του Σχεδιασμού, της Αξιολόγησης και της Παρακολούθησης.

Τα ίδια τα βήματα και οι δραστηριότητες περιγράφονται λεπτομερώς σε αυτό το επίπεδο Γ.

Παράδειγμα: πρακτική εφαρμογή τεχνικών ανάλυσης αναγκών

➤ Εγκάρσιες δεξιότητες (►Δ◄)

Περιλαμβάνει πολυλειτουργικές και ανεξάρτητες από το περιβάλλον γνωστικές ικανότητες, κοινωνικές δεξιότητες, καθώς και συναισθηματικές ιδιότητες και συμπεριφορές που έχουν μεγάλη σημασία για τα καθήκοντα του Σχεδιασμού, της Αξιολόγησης και της Παρακολούθησης, αλλά είναι ταυτόχρονα χρήσιμες σε πολλά διαφορετικά περιβάλλοντα, ιδιωτικά και επαγγελματικά, και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την επίτευξη πολλών διαφορετικών τύπων σκοπών και στόχων.

Παράδειγμα: δεξιότητες παρατήρησης

- Το τελικό μέρος των προφίλ εξηγεί τη **σύνδεσή τους με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (European Qualifications Framework (EQF))**. Αυτό το μέρος περιγράφει το Σχεδιασμό, την Αξιολόγηση και την Παρακολούθηση ως επαγγελματικές δραστηριότητες όσον αφορά την *ευθύνη και την αυτονομία*, αναφέροντας έτσι την ειδική κατανόηση της "δεξιότητας" όπως υιοθετείται στο EQF.

Δεύτερον, στο παρόν μέρος εξηγείται ποιο *EQF επίπεδο (-α)* θα είναι τα πιο σχετικά, εάν κάποιος σχεδιάσει την ανάπτυξη ενός προσόντος στον τομέα του Σχεδιασμού, της Αξιολόγησης και της Παρακολούθησης.

I.6. Πώς έχουν αναπτυχθεί τα προφίλ δεξιοτήτων;

Τα προφίλ έχουν αναπτυχθεί με βάση

- - ανασκόπηση της ειδικής βιβλιογραφίας σχετικά με τα θέματα Σχεδιασμού, Αξιολόγησης και Παρακολούθησης,
- - μια δευτερογενή έρευνα που περιλαμβάνει σχετικό υλικό, όπως τα υπάρχοντα προγράμματα σπουδών, τα πρότυπα και η παροχή κατάρτισης στις χώρες εταίρους του DEMAL,
- συνεντεύξεις με 21 εμπειρογνώμονες εκπαίδευσης ενηλίκων από τις χώρες εταίρους του DEMAL.

Όλες αυτές οι πηγές υποβλήθηκαν σε ανάλυση περιεχομένου για τον προσδιορισμό του κοινού πυρήνα δραστηριοτήτων και των σχετικών στοιχείων δεξιότητας όσον αφορά τα καθήκοντα του Σχεδιασμού, της Αξιολόγησης και της Παρακολούθησης της εκπαίδευσης ενηλίκων.

I.7. Πώς είναι οι βασικές έννοιες που ορίζονται στα προφίλ;

Γενικά, τα προφίλ δεξιοτήτων αναφέρονται στους ορισμούς βασικών εννοιών που χρησιμοποιούνται συνήθως σε επίπεδο ΕΕ. Για τις έννοιες της γνώσης, των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων, τα προφίλ DEMAL αναφέρονται άμεσα στους ορισμούς του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων (EQF) (Επίσημη Εφημερίδα 2008, σελ. 4):

- «γνώση»: το αποτέλεσμα της αφομοίωσης των πληροφοριών μέσω της μάθησης. Η γνώση είναι το σώμα γεγονότων, αρχών, θεωριών και πρακτικών που σχετίζονται με ένα πεδίο εργασίας ή σπουδών.
- «ικανότητες»: είναι η δεξιότητα εφαρμογής της γνώσης και η χρήση της τεχνολογίας για την ολοκλήρωση των καθηκόντων και την επίλυση προβλημάτων..
- «δεξιότητα» είναι η αποδεδειγμένη δεξιότητα χρήσης γνώσεων, ικανοτήτων και προσωπικών, κοινωνικών και / ή μεθοδολογικών ικανοτήτων, σε εργασιακές ή σπουδαστικές καταστάσεις και στην επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη.

Για μια πιο λεπτομερή κατανόηση της δεξιότητας, τα προφίλ DEMAL αντλούν επιπλέον έναν ορισμό που πρότεινε ο Franz E. Weinert (2001, σελ. 27). Στον ορισμό αυτό καθίσταται σαφές ότι η αρμοδιότητα, ως ολιστική έννοια, περιλαμβάνει επίσης κάποιες στάσεις και διατάξεις ως βασικά στοιχεία. Επομένως, η δεξιότητα σύμφωνα με τον Weinert περιλαμβάνει

- "τις γνωστικές δεξιότητες και τις δεξιότητες που διαθέτει ή που μπορούν να αποκτήσουν μεμονωμένα άτομα για την επίλυση ορισμένων προβλημάτων, καθώς και τις κινητήριες, ηθελημένες και κοινωνικές διαθέσεις και δεξιότητες που απαιτούνται για την υπεύθυνη και επιτυχημένη επίλυση αυτών των προβλημάτων σε διαφορετικές καταστάσεις" (πρωτότυπο στα γερμανικά, μετάφραση από τον συγγραφέα στα Αγγλικά).

Με βάση αυτή την κατανόηση, τα προφίλ DEMAL περιλαμβάνουν επίσης τις στάσεις και τις διαθέσεις ως στοιχεία δεξιότητας, εκτός από τις γνώσεις και τις ικανότητες.

Το ίδιο το EQF, από την άλλη πλευρά, προσδιορίζει την παραπάνω έννοια των δεξιοτήτων σε μια κάπως διαφορετική κατεύθυνση:

- «Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων, η δεξιότητα περιγράφεται από την άποψη της ευθύνης και της αυτονομίας» (Επίσημη Εφημερίδα 2008, σ. 4):

Αυτή η συγκεκριμένη κατανόηση δεξιοτήτων του EQF, η οποία βασίζεται στον βαθμό ευθύνης και αυτονομίας με τον οποίο ένας επαγγελματίας εκτελεί το έργο του, αντικατοπτρίζεται επίσης στα προφίλ δεξιοτήτων DEMAL, συγκεκριμένα στο τελευταίο τμήμα κάθε προφίλ: Εκεί, ο βαθμός ευθύνης και αυτονομίας περιγράφονται αναφορικά με τα επαγγελματικά καθήκοντα του Σχεδιασμού και της Αξιολόγησης και Παρακολούθησης της εκπαίδευσης ενηλίκων.

I.8. Πού μπορώ να διαβάσω περισσότερα;

Μια πλήρης έκθεση έρευνας για την ανάπτυξη των προφίλ δεξιοτήτων είναι διαθέσιμη στα αγγλικά. Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει επιπλέον λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τη δομή των προφίλ και τους ορισμούς των βασικών εννοιών, εκτός από πρόσθετες αναφορές και βιβλιογραφία. Η έκθεση μπορεί να μεταφορτωθεί από τον ιστότοπο του έργου DEMAL στη διεύθυνση <http://www.demalproject.eu>.

I.9. Βιβλιογραφικές αναφορές

Συμπεράσματα του συμβουλίου της 12ης Μαΐου 2009 σχετικά με ένα στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης («ΕΚ 2020»).

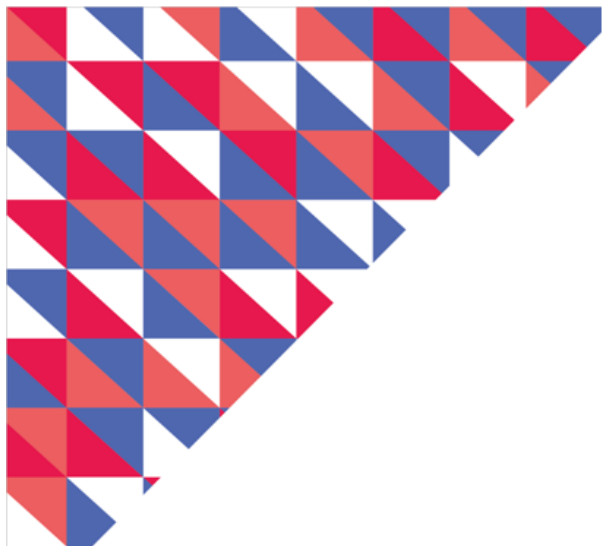
Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης C 119, 28.05.2009, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:119:0002:0010:el:PDF>

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2008). ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 23ης Απριλίου 2008 σχετικά με τη θέσπιση του ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων για τη διά βίου μάθηση. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης C 111 of 06.05.2008. URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:111:0001:0007:EL:PDF>

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2008). ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 23ης Απριλίου 2008 σχετικά με τη θέσπιση του ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων για τη διά βίου μάθηση. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης C 111 of 06.05.2008. URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:111:0001:0007:EL:PDF>

Research voor Beleid (2010). Key competences for adult learning professionals. Contribution to the development of a reference framework of key competences for adult learning professionals. Final report. Zoetermeer. URL: http://www.ginconet.eu/sites/default/files/Key_Competences_For_Adult_Educators.pdf

Weinert, F. E. (Hg.) (2001). Leistungsmessungen in Schulen. Weinheim und Basel: Beltz

Μέρος II

Τα Προφίλ Δεξιοτήτων

Προφίλ δεξιότητας Σχεδιασμός

Περίληψη

Ο Σχεδιασμός αναφέρεται στο έργο του σχεδιασμού ενός προγράμματος διδασκαλίας – μάθησης για ενήλικες εκπαιδευόμενους. Αναφέρεται στο μικροδιδασκικό επίπεδο, το οποίο σημαίνει το επίπεδο των εκπαιδευτικών ή των εκπαιδευτών που σχεδιάζουν μια συγκεκριμένη προσφορά διδασκαλίας-μάθησης την οποία συνήθως θα εφαρμόζουν και θα διευκολύνουν και οι ίδιοι. Τα πλαίσια και οι ρυθμίσεις αυτών των προσφορών διδασκαλίας-μάθησης μπορεί να ποικίλλουν και μπορεί να περιλαμβάνουν τόσο τυπικά όσο και μη τυπικά προγράμματα, ιδιαίτερα δομημένα και πιο ανοικτά σχήματα, προγράμματα για ομάδες και μεμονωμένους μαθητές κλπ.

Ο Σχεδιασμός περιλαμβάνει ως πρώτο βήμα τη συλλογή των κατάλληλων πληροφοριών και γνώσεων στις οποίες μπορούν να βασιστούν οι απαραίτητες παιδαγωγικές αποφάσεις. Δεύτερον, περιλαμβάνει τη διαδικασία σχεδιασμού ως ένα βασικό μέρος. Τέλος, περιλαμβάνει επίσης το καθήκον να προσαρμόσει τον αρχικό προγραμματισμό κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος σύμφωνα με τις προσεχείς ανάγκες.

A) Γενική παιδαγωγική δεξιότητα

Γνώση

- βασικές έννοιες και αρχές σχετικά με τη διδασκαλία και τη μάθηση των ενηλίκων, ιδίως
  - * τα βασικά της θεωρίας μάθησης;
  - * τα βασικά της ψυχολογίας μάθησης;
  - * εμπόδια και κίνητρα μάθησης;
  - * επικοινωνιακή προσέγγιση στη διδασκαλία;
  - * έννοια του προσανατολισμού προς την έκβαση (έναντι προσανατολισμού εισόδου / προγράμματος σπουδών);
- ευαισθητοποίηση / ανάκλαση του δικού του επαγγελματικού ρόλου ως δάσκαλος ενηλίκων
- τα βασικά της θεωρίας και των τεχνικών επικοινωνίας
- βασικά στοιχεία της δυναμικής της ομάδας
- γνώση ενός αρκετά ευρέος φάσματος μεθόδων διδασκαλίας

Ικανότητες

- πρακτική εφαρμογή ενός αρκετά ευρέος φάσματος μεθόδων διδασκαλίας
- δεξιότητες διευκόλυνσης

Στάσεις

- επαγγελματική συνειδητοποίηση του ρόλου του ατόμου και του δυναμικού αντίκτυπου της δράσης του στους μαθητευόμενους · αίσθημα ευθύνης και δέσμευσης σε επαγγελματικές (ηθικές) αξίες

Β) Ειδική δεξιότητα βάσει αντικειμένου

Γνώση

- γνώση περιεχομένου στον τομέα της εμπειρογνωμοσύνης του καθένα
- παιδαγωγική γνώση περιεχομένου που σχετίζεται με τον τομέα εμπειρογνωμοσύνης του καθένα (π.χ. "γνώση σχετικά με το πώς και πώς οι παρουσιάσεις προωθούν την εκμάθηση βασικών εννοιών του θέματος στους μαθητές " Goeze et al., 2014)
- εκπαιδευτική μεθοδολογία διδασκαλίας ειδικά για το συγκεκριμένο θέμα/μάθημα
- εξοικείωση με τα υφιστάμενα προγράμματα σπουδών, τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων κ.λπ. σχετικά με το αντικείμενο

Γ) Ειδικές παιδαγωγικές δεξιότητες σχετικές με το σχεδιασμό των διαδικασιών εκπαίδευσης ενηλίκων

Γ1) Καθήκοντα και δραστηριότητες που πρέπει να εκτελεσθούν

I. Συλλέξτε και αναλύστε τις βασικές πληροφορίες (ομάδα στόχος, ανάγκες μάθησης, υλικοτεχνική υποστήριξη/ logistics)

α) Στόχοι / ανάγκες του πελάτη

Έργο

- να μάθετε ποιοι είναι οι στόχοι, τα κίνητρα, οι ανάγκες, οι προσδοκίες του πελάτη, αποσαφήνιση της ανάθεσης κατάρτισης

Διαδικασία / Βήματα

- επικοινωνήστε με τον πελάτη, ζητήστε πληροφορίες, ενδεχομένως διεξάγετε ανάλυση αναγκών

β) Στόχοι / ανάγκες των εκπαιδευομένων

Έργο

Γ2) Σχετικές ειδικές γνώσεις και δεξιότητες

Γνώσεις

κατανόηση της γενικής ιδέας

- γενικές γνώσεις και κατανόηση των:
  - * την έννοια του "σχεδιασμού" της εκπαίδευσης ενηλίκων
  - * τον ρόλο και τη σημασία της διαδικασίας σχεδιασμού
  - * τα καθήκοντα που εμπλέκονται στις διαδικασίες σχεδιασμού / τα απαραίτητα βήματα

<ul style="list-style-type: none"> - να μάθετε ποιοι είναι οι στόχοι, τα κίνητρα, τα ενδιαφέροντα, οι ανάγκες, οι προσδοκίες των εκπαιδευομένων <p><u>Διαδικασία / βήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - επικοινωνήστε με τους μαθητευόμενους (πριν και κατά τη διάρκεια του μαθήματος) - παρακολουθήστε τους μαθητές κατά τη διάρκεια του μαθήματος - αναλύστε άλλες διαθέσιμες συναφείς πληροφορίες <p>γ) Πηγές των εκπαιδευομένων</p> <p><u>Έργο</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - να μάθετε για τα σχετικά χαρακτηριστικά των εκπαιδευομένων (αυτό που είναι σχετικό θα διαφέρει σε κάθε περίπτωση), π.χ.: - επαγγελματικό υπόβαθρο (επάγγελμα, έτη εμπειρίας ...) - εκπαιδευτικό υπόβαθρο (τυπικά προσόντα) - επίπεδο βιωματικών γνώσεων και δεξιοτήτων - προσωπικό υπόβαθρο (ηλικία, οικογενειακή κατάσταση, πολιτιστικό υπόβαθρο) <p><u>Διαδικασία / βήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - συλλέξτε / ζητήστε πληροφορίες από τους ίδιους τους μαθητές, από τον πελάτη ή από άλλες πηγές. - ενδεχομένως εφαρμόστε δοκιμές/τεστ ή άλλες μεθόδους αξιολόγησης <p>δ) Περιβάλλον κατάρτισης, υλικοτεχνική υποστήριξη (logistics)</p> <ul style="list-style-type: none"> - μάθετε για τις υλικοτεχνικές πτυχές: χρονοδιάγραμμα για την κατάρτιση, χώρο, τοποθεσία, διαθέσιμος εξοπλισμός · αξιολογεί τον πιθανό αντίκτυπο των πτυχών στη διαδικασία διδασκαλίας / εκπαίδευσης <p>ε) Σχετικά πλαίσια αναφοράς (π.χ. προγράμματα σπουδών, πρότυπα δεξιότητας, πλαίσια προσόντων)</p> <ul style="list-style-type: none"> - εάν χρειάζεται, να μάθετε τι περιγράφεται στα σχετικά πρότυπα σπουδών ή / και τα πρότυπα επάρκειας όσον αφορά την κατάρτιση (όσον αφορά τα θέματα που πρέπει να καλυφθούν, τα μαθησιακά αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν κλπ. ...) 	<ul style="list-style-type: none"> * διάφοροι παράγοντες που εμπλέκονται στη διαδικασία σχεδιασμού, τους ρόλους και τις αλληλεπιδράσεις τους * παράγοντες που επηρεάζουν τη διαδικασία σχεδιασμού / παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σχεδιασμού <p><u>ανάλυση αναγκών</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - θεωρητικές έννοιες των μαθησιακών αναγκών, μαθησιακών οφελών, μαθησιακών αποτελεσμάτων - διαφορετικά είδη μαθησιακών αναγκών και ωφελειών (έννοιες όπως "ευρύτερα οφέλη", απόδοση επένδυσης (ROI) κ.λπ.) - αντανάκλαση των τύπων και του ρόλου / αντίκτυπου των (κρυφών) συμφερόντων που συνδέονται με ρητά δηλωμένες μαθησιακές ανάγκες · αντανακλά τα δυνητικά διαφορετικά συμφέροντα και ρόλους των πελατών και των μαθητών / συμμετεχόντων - θεωρητική γνώση των τεχνικών ανάλυσης αναγκών, των δυνατοτήτων και των περιορισμών τους <p><u>καθορίζοντας τα μαθησιακά αποτελέσματα</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - βασικές γνώσεις των υπαρχόντων πλαισίων γενικής δεξιότητας / προσόντων σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο: - είδη μαθησιακών αποτελεσμάτων (γνωστικά, κοινωνικά, συναισθηματικά κ.λπ.) - αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων
<p>II. Διαπραγμάτευση και καθορισμός μαθησιακών αποτελεσμάτων</p>	

<p><u>Έργο:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - να μετασχηματίσει τους στόχους του πελάτη / εκπαιδευόμενου σε μαθησιακά αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν κατά τη διάρκεια της κατάρτισης - ενδεχομένως με παραλλαγές για διαφορετικές ομάδες μαθητών <p><u>Διαδικασία / βήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - συζητήστε, διαπραγματευτείτε με τον πελάτη ή / και με τους μαθητευόμενους - καθορίστε τις (αξιολογήσιμες) ικανότητες και δεξιότητες που πρέπει να αποκτηθούν - καθορισμός δεικτών για τον προσδιορισμό του αν έχουν επιτευχθεί τα μαθησιακά αποτελέσματα - να συνάψετε συμφωνίες με τον πελάτη ή / και τους εκπαιδευόμενους (εκπαίδευση συμφωνίας, σύμβαση εκμάθησης) 	<p><u>αξιολόγηση των επιπέδων εισόδου / προηγούμενης μάθησης</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - διαφορετικοί τύποι μεθόδων εξέτασης / μέθοδοι δοκιμής για την αξιολόγηση της προηγούμενης μάθησης <p><u>σχεδιασμός προγράμματος σπουδών και ανακατασκευή περιεχομένου</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - γενικές αρχές παιδαγωγικής ανασυγκρότησης - γνώση του σχεδιασμού του προγράμματος σπουδών <p><u>σχεδιασμός μαθήματος</u></p>
<p>III. Ρύθμιση σχεδίου / προγράμματος σπουδών</p> <p>α) ανασυγκρότηση περιεχομένου</p> <p><u>Έργο:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - μετασχηματισμός του περιεχομένου του θέματος / της γνώσης του θέματος σε περιεχόμενο μάθησης <p><u>Διαδικασία / βήματα</u></p> <p>(βάσει του υπόβαθρου πληροφοριών που έχει συγκεντρωθεί και των μαθησιακών αποτελεσμάτων που έχουν καταρτιστεί)</p> <ul style="list-style-type: none"> - επιλέξτε και (επανα) διατυπώστε το περιεχόμενο που θα καλυφθεί - προσδιορίστε συνδέσμους / παραπομπές μεταξύ διαφορετικών τμημάτων - να φέρετε το περιεχόμενο σε μια λογική-χρονική δομή, ώστε να δημιουργηθεί μια συνεκτική πορεία / ακολουθία μάθησης <p>β) ρύθμιση προγράμματος μαθημάτων</p> <p><u>Έργο:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - προσαρμογή του περιεχομένου μάθησης σε μια μορφή μαθημάτων <p><u>Διαδικασία / βήματα</u></p>	<p><u>χώρος και χρόνος</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - γνώσεις σχετικά με το ρόλο του μαθησιακού περιβάλλοντος, το ρόλο του χώρου και του χρόνου και τις επιπτώσεις του στη μαθησιακή διαδικασία - τις φάσεις των μαθημάτων και τις λειτουργίες τους (που εξετάζονται για μαθήματα διαφορετικού μήκους, αντίστοιχα) <p><u>μέθοδοι διδασκαλίας</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - θεωρητική γνώση των διαφορετικών (τύπων) μεθόδων διδασκαλίας, των δυνατοτήτων και των περιορισμών τους <p><u>αξιολόγηση</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - οι μέθοδοι / μέσα σχετίζονται με αυτά τα συλ / τύπους - διαφορετικοί τύποι και σκοποί αξιολόγησης - θεωρητική γνώση των διαφορετικών (τύπων) μεθόδων αξιολόγησης κατάλληλες περιοχές

<ul style="list-style-type: none"> - να καταρτιστεί ένα πρόγραμμα/χρονοδιάγραμμα για το σύνολο του μαθήματος– από την υποδοχή/την εισαγωγή έως την ολοκλήρωση / συμπλήρωση / αποχαιρετισμό, διαχωρίζοντάς το σε κεφάλαια - προσδιορισμός της λειτουργίας / στόχων και της διάρκειας / χρόνου κάθε κεφαλαίου μαθήματος - βεβαιωθείτε ότι ολόκληρο το μάθημα ακολουθεί μια λογική και κρατάει σε αγωνία τους εκπαιδευόμενους από την αρχή μέχρι το τέλος 	<p>εφαρμογής, δυνατότητες και περιορισμοί κάθε μεθόδου</p> <p><i>παράγοντες που επηρεάζουν τη μάθηση</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - θεωρητική γνώση διαφορετικών μορφών μάθησης και τύπων μαθητών, - τις πιθανές επιπτώσεις της ηλικίας, του πολιτιστικού περιβάλλοντος και άλλων παραγόντων στην εκπαίδευση ενηλίκων <p><i>σχεσιακή γνώση</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - δεξιότητα σύνδεσης των παραγόντων του περιβάλλοντος (χαρακτηριστικά της ομάδας-στόχου / συμμετέχοντες, μαθησιακοί στόχοι κλπ.) και παιδαγωγικές αποφάσεις (σχετικά με το μαθησιακό / διδακτικό περιεχόμενο, τις μεθόδους, το χρόνο κ.λπ.) λαμβάνοντας υπόψη σχετικές πληροφορίες <p>Ικανότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> - πρακτική εφαρμογή τεχνικών ανάλυσης αναγκών - πρακτική εφαρμογή των μεθόδων δοκιμής - να κάνει λειτουργικά τα μαθησιακά αποτελέσματα - δεξιότητα σύνδεσης των μεθόδων και των δραστηριοτήτων μάθησης με τους στόχους και το πλαίσιο της κατάρτισης
<p>IV. Διορθώστε τις λεπτομέρειες του μαθήματος (δραστηριότητες, μέθοδοι, υλικά)</p> <p>α) Σχέδιο διδασκαλίας</p> <p><u>Έργο:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - σχεδιάστε τις δραστηριότητες μάθησης / διδασκαλίας στα μαθήματα <p><u>Διαδικασία / βήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - καθορίστε τις δραστηριότητες που πρέπει να πραγματοποιηθούν σε κάθε κεφάλαιο - επιλογή μεθόδων, μέσων και κοινωνικών μορφών που πρέπει να χρησιμοποιούνται σε κάθε περίπτωση (εξετάστε τις δυνατότητες και τους περιορισμούς της αντίστοιχης μεθόδου σε σχέση με τη λειτουργία του κεφαλαίου, την ανάγκη ποικιλίας, τον διαθέσιμο χρόνο κ.λπ.) - προετοιμάστε για κάθε κεφάλαιο κατάλογο του υλικού / εξοπλισμού που απαιτείται <p>β) Σχέδιο αξιολόγησης</p> <p><u>Έργο:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - σχεδιάστε πώς θα αξιολογηθεί η πορεία της εκμάθησης και τα αποτελέσματα στα μαθήματα <p><u>Διαδικασία / βήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - προσδιορισμός της λειτουργίας και του σκοπού της αξιολόγησης (μορφοποιητική, συνοπτική · τι είδους πληροφορίες θα προκύψουν από την αξιολόγηση · ποιος πρόκειται να χρησιμοποιήσει το αποτέλεσμα της αξιολόγησης με ποιο τρόπο; - επιλέξτε κατάλληλες μεθόδους, δραστηριότητες για την αντίστοιχη αξιολόγηση (-εις) - εντοπίστε σε ποια σημεία / ποια στιγμή θα λάβει μέρος η αντίστοιχη αξιολόγηση (-εις) 	
<p>V. Προετοιμασία Υλικών</p> <p><u>Έργο:</u></p>	

- προετοιμάστε τα υλικά που απαιτούνται για τις διάφορες δραστηριότητες διδασκαλίας, εκμάθησης και αξιολόγησης κατά τη διάρκεια των μαθημάτων

Διαδικασία / βήματα

- διατυπώστε / προετοιμάστε οδηγίες προς τους συμμετέχοντες,
- προετοιμάστε φυλλάδια, διαφάνειες παρουσίασης, flipcharts; wallpapers κ.λπ.

VI. «Σχέδιο ευελιξίας»

Έργο:

- βεβαιωθείτε (σε κάποιο βαθμό) ότι υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις εάν (μέρη) του αρχικού σχεδιασμού δεν μπορούν να εφαρμοστούν για διάφορους λόγους

Διαδικασία / βήματα

- επανεξετάστε το σχέδιο των μαθημάτων, προβλέψτε πιθανές αντιδράσεις των συμμετεχόντων, εντοπίστε δυνητικά "δυσχερή" σημεία
- βεβαιωθείτε ότι το πλαίσιο του μαθήματος επιτρέπει μια ορισμένη ευελιξία (από άποψη χρόνου και μεθοδολογίας)
- σκεφτείτε συγκεκριμένες εναλλακτικές δραστηριότητες και μεθοδολογίες για κρίσιμα μέρη του μαθήματος / Σχεδιάστε εναλλακτικές διαδρομές μέσα στο μάθημα για την περίπτωση που η ομάδα αντιδράσει διαφορετικά από αυτό που αναμενόταν
- δημιουργήστε ένα "απόθεμα" επιπλέον δραστηριοτήτων και μεθόδων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυθόρμητα εάν χρειαστεί..

VII. Επικοινωνήστε και αναθεωρήστε το σχεδιασμό

Έργο:

- βεβαιωθείτε ότι τα βασικά στοιχεία του μαθήματος (φιλοσοφία) είναι κατανοητά και αποδεκτά από τους εκπαιδευόμενους

Διαδικασία / βήματα

- γνωστοποιήστε τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, τους στόχους των μαθημάτων και την ευρεία κατεύθυνση της προβλεπόμενης μαθησιακής πορείας με τους εκπαιδευόμενους,
- ελέγξτε εάν υπάρχει ανάγκη αναθεώρησης (τμημάτων) του σχεδιασμού ως αποτέλεσμα της ανταπόκρισης / σχολίων των μαθητών

- αναθεώρηση του σχεδιασμού όπως απαιτείται ¹.

Δ) Εγκάρσιες αρμοδιότητες

- αναλυτικές ικανότητες και ικανότητες συλλογισμού
- δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων και διαπραγμάτευσης
- επικοινωνιακές δεξιότητες
- δεξιότητες παρατήρησης, ενσυναίσθηση
- δημιουργικότητα
- ευελιξία, ανοιχτό μυαλό

Ε) Δεξιότητες όσον αφορά την αυτονομία και την ευθύνη, όπως περιγράφεται στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων

Οι επαγγελματίες που είναι ικανοί εκτελεστές στο χώρο του Σχεδιασμού έχουν υψηλό βαθμό ευθύνης και αυτοδιαχειριστικής ικανότητας. Είναι σε θέση να συλλέγουν αυτόνομα τις απαραίτητες πληροφορίες για να βασίσουν το έργο τους, είναι σε θέση να αντλήσουν αυτόνομα συμπεράσματα από αυτές τις πληροφορίες και να λάβουν τις σχετικές αποφάσεις. Είναι σε θέση να συλλέγουν αυτόνομα τις απαραίτητες πληροφορίες για να βασίσουν το έργο τους και είναι σε θέση να αντλήσουν αυτόνομα συμπεράσματα από αυτές τις πληροφορίες και να λάβουν τις σχετικές αποφάσεις. Είναι σε θέση να επικοινωνούν, να διαπραγματεύονται και να υπερασπίζονται τις αποφάσεις τους σε άμεση αλληλεπίδραση με διάφορους ενδιαφερόμενους (μαθητές, πελάτες), είναι σε θέση να εκφράζουν αυτόνομα τον δικό τους επαγγελματικό ρόλο και δράση και να επανεξετάζουν κριτικά τις δικές τους δράσεις και τις ιδέες τους. Θα επιδιώξουν συνειδητά και θα αναπτύξουν στρατηγικές για τη βελτίωση των δικών τους επαγγελματικών επιδόσεων βάσει της εμπειρίας που έχουν συγκεντρώσει και πάνω στην οποία έχουν στοχαστεί.

Το πραγματικό επίπεδο επάρκειας που διαθέτει ο εκπαιδευτικός ή οι εκπαιδευτές συνδέεται στενά με την ποσότητα επαγγελματικής πείρας που έχει συσσωρεύσει, καθώς και με την ποιότητα με την οποία η εμπειρία αυτή έχει αντικειμενικά αντικατοπτριστεί από τον εκπαιδευτικό ή τον εκπαιδευτή.

Η δραστηριότητα του Σχεδιασμού μπορεί να προγραμματιστεί σε μορφή ρουτίνας μόνο σε μικρό βαθμό. Υπάρχουν ορισμένες γενικές αρχές που μπορούν να γίνουν «κατανοητές» και να εφαρμοστούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Είναι επίσης πιθανό ότι η επαγγελματική δραστηριότητα συνεπάγεται ένα ορισμένο βαθμό επανάληψης και ότι οι νέες υποθέσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν αποδεικνύονται αρκετά παρόμοιες με προηγούμενες περιπτώσεις

¹ Η επανεξέταση και η τελειοποίηση της διαδικασίας διδασκαλίας / εκμάθησης σε μια εκπαίδευση θα εξεταστούν λεπτομερέστερα στον τομέα «παρακολούθηση και αξιολόγηση» της μάθησης. Αυτό είναι πράγματι ένα πεδίο όπου και οι δύο περιοχές αλληλεπικαλύπτονται σε κάποιο βαθμό.

(π.χ. όταν ο τύπος μαθημάτων και η ομάδα-στόχος παραμένουν ίδια σε μια μεγάλη περίοδο). Αυτό όμως δεν είναι κατ' ανάγκη ο κανόνας. Εν πάση περιπτώσει, η επαγγελματική δραστηριότητα απαιτεί υψηλό βαθμό ευαισθησίας ανά περίπτωση και την δεξιότητα συνειδητής ανάπτυξης και υιοθέτησης μεμονωμένων στρατηγικών για κάθε περίπτωση. Οι αρχάριοι εκπαιδευτικοί μπορούν να αντλήσουν από τις συμβουλές πιο έμπειρων εκπαιδευτικών για την προώθηση της επαγγελματικής τους ανάπτυξης, αλλά ακόμη και οι αρχάριοι δάσκαλοι θα πρέπει συχνά να ασκούν την επαγγελματική τους δραστηριότητα με υψηλό βαθμό αυτονομίας και ευθύνης, ακόμα κι αν εξακολουθούν να αισθάνονται ανασφαλείς σε διάφορες περιστάσεις. Με την αυξανόμενη επαγγελματική πείρα είναι πιθανό να αυξήσουν περαιτέρω τόσο την αυτοπεποίθησή τους όσο και τον κρίσιμο (αυτό-) συλλογισμό και κριτική τους ικανότητα. Με τον τρόπο αυτό θα μπορέσουν να ασκήσουν το επαγγελματικό τους καθήκον με αυξανόμενη αυτονομία και εξουσία και θα ενεργήσουν με τη σειρά τους ως πρότυπα και φορείς παροχής καθοδήγησης σε άλλους αρχάριους εκπαιδευτικούς.

Σχετικά Επίπεδα EQF

Βάσει των ανωτέρω περιγραφόμενων χαρακτηριστικών αυτής της επαγγελματικής δεξιότητας και με βάση τους περιγραφικούς δείκτες του EQF, τα επίπεδα δεξιοτήτων του EQF τα οποία έχουν προσδιοριστεί ως συναφή με το έργο «*Σχεδιασμός της εκπαίδευσης ενηλίκων*» και κυμαίνονται από το **επίπεδο EQF 4 έως 7** - ανάλογα με το βάθος της γνώσης, τις ικανότητες και τις δεξιότητες που στοχεύουν στο συγκεκριμένο προσόν. Αυτό σημαίνει ότι η κατάρτιση στο θέμα *Σχεδιασμός* μπορεί να ενσωματωθεί με νόημα σε προγράμματα προσόντων σε οποιοδήποτε από αυτά τα επίπεδα.

Προφίλ Δεξιότητας Αξιολόγηση και Παρακολούθηση

Περίληψη

Η *Αξιολόγηση και Παρακολούθηση* αναφέρεται σε μια σειρά δραστηριοτήτων που στοχεύουν τελικά στη διασφάλιση της ποιότητας και της συνεχούς βελτίωσης των διαδικασιών διδασκαλίας-μάθησης των ενηλίκων. Αναφέρεται στο μικροδιδακτικό επίπεδο, δηλαδή στις δραστηριότητες, τις οποίες οι εκπαιδευτικοί (και οι εκπαιδευόμενοι) προγραμματίζουν και εφαρμόζουν στο πλαίσιο ενός προγράμματος διδασκαλίας-μάθησης. Η *Αξιολόγηση και Παρακολούθηση* αναφέρεται τόσο σε αποτελέσματα όσο και σε διαδικασίες και συνεπώς περιλαμβάνει τόσο την εκτίμηση των δεξιοτήτων του εκπαιδευόμενου όσο και την αξιολόγηση της ποιότητας της διαδικασίας μάθησης και διδασκαλίας. Η *Αξιολόγηση και Παρακολούθηση* περιλαμβάνει, στο πρώτο βήμα, τον σχεδιασμό κατάλληλων μέτρων και δραστηριοτήτων. Περιλαμβάνει επιπλέον την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και την ανάλυση των αποτελεσμάτων. Και συνεπάγεται τελικά το καθήκον να εξαχθούν συμπεράσματα από τα αποτελέσματα και να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα όπου χρειάζεται. Τα μέτρα και οι δραστηριότητες *Αξιολόγησης και Παρακολούθησης* ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την παρατήρηση και την συλλογιστική της διαδικασίας διδασκαλίας-μάθησης, τη χρήση εργαλείων αξιολόγησης δεξιοτήτων, τη συλλογή σχολίων από τους εκπαιδευόμενους, καθώς και την παροχή ανατροφοδότησης και καθοδήγησης στους εκπαιδευόμενους.

Οι δραστηριότητες *Αξιολόγησης και Παρακολούθησης* εκπληρώνουν τόσο τους μορφοποιητικούς όσο και τους αθροιστικούς σκοπούς. Βασικά, οι δραστηριότητες *Αξιολόγησης και Παρακολούθησης* υπό τη μία ή την άλλη μορφή αποτελούν αναπόσπαστο και συνεχές μέρος ενός προγράμματος διδασκαλίας-μάθησης σε όλα τα στάδια του. Η *Αξιολόγηση και Παρακολούθηση* αφορούν ακόμη μια μακροπρόθεσμη προοπτική που εκτείνεται πέρα από ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα διδασκαλίας, καθώς τα αποτελέσματά της έχουν επίσης ως στόχο να συμβάλουν στη συνεχή εξέλιξη του εκπαιδευτικού ως επαγγελματία.

A) Γενική παιδαγωγική δεξιότητα

Γνώση

- βασικές θεωρητικές γνώσεις σχετικά με τα θεμέλια της (ενήλικης) εκπαίδευσης και της διδασκαλίας, ειδικότερα.
  - * μαθησιακές θεωρίες
  - * διαδικασίες μάθησης
  - * διαφορετικά είδη μαθησιακών αποτελεσμάτων
- γνώση σχετικά με τις δυνατότητες και τους περιορισμούς των διαφόρων

- * πηγών μάθησης
  - * μαθησιακών στυλ και στρατηγικών
  - * προσεγγίσεις και μεθόδους διδασκαλίας
- έννοια του προσανατολισμού της έκβασης σε σχέση με τον προσανατολισμό της εισόδου
  - ευαισθητοποίηση / προβληματισμός του δικού του επαγγελματικού ρόλου ως δάσκαλος ενηλίκων
  - επικοινωνιακή προσέγγιση στη διδασκαλία
  - γνώση ενός επαρκώς ευρέος φάσματος μεθόδων διδασκαλίας

Δεξιότητες

- πρακτική εφαρμογή επαρκώς ευρέος φάσματος μεθόδων διδασκαλίας
- δεξιότητες διευκόλυνσης

Στάσεις / διαθέσεις

- επαγγελματική συνειδητοποίηση του ρόλου του ατόμου και του ενδεχόμενου αντίκτυπου στη δική του δράση στους μαθητευόμενους, αίσθημα ευθύνης και δέσμευση σε επαγγελματικές (ηθικές) αξίες

B) Ειδική δεξιότητα βάσει αντικειμένου

Γνώση

- γνώση του περιεχομένου στον τομέα εμπειρογνωμοσύνης του καθένα
- παιδαγωγική γνώση περιεχομένου σχετικά με τον τομέα ειδίκευσης κάποιου (π.χ. "γνώση σχετικά με το τι και το πώς οι παρουσιάσεις προάγουν τη μάθηση των εκπαιδευόμενων για βασικές έννοιες του θέματος" Goeze et al., 2014)
- μαθηματο-κεντρική μεθοδολογία εκπαιδευτικής διδασκαλίας
- εξοικείωση με τα υφιστάμενα προγράμματα σπουδών, τα πρότυπα επαγγελματικών προσόντων κ.λπ. σχετικά με το αντικείμενο

Γ) Ειδικές παιδαγωγικές δεξιότητες σχετικές με το σχεδιασμό των διαδικασιών εκπαίδευσης ενηλίκων

Γ1) Καθήκοντα και δραστηριότητες που πρέπει να εκτελεσθούν	Γ2) Σχετικές ειδικές γνώσεις και δεξιότητες
I. Σχεδιασμός αξιολόγησης και παρακολούθησης α) ορισμός πλαισίου αξιολόγησης/παρακολούθησης	Γνώση <u>Κατανόηση του σχεδίου</u>

Έργο

- να προσδιορίσετε τι πρέπει να παρακολουθηθεί και να αξιολογηθεί και με ποιο σκοπό (*Σημείωση: το έργο αυτό πρέπει να γίνει σε ένα πρώτο βήμα πριν από την πορεία. Ωστόσο, είναι σημαντικό να συμπληρωθεί και να τροποποιηθεί το πλαίσιο κατά τη διάρκεια του μαθήματος σύμφωνα με την ανάγκες που προκύπτουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος, βλ. επόμενη ενότητα*)

Διαδικασία / Βήματα

- να θυμηθείτε το γενικό πλαίσιο της κατάρτισης (χαρακτηριστικά της ομάδας στόχου / συμμετέχοντες και του πελάτη, πλαίσιο κατάρτισης - τυπική / μη τυπική / άτυπη -)
- να συλλέξετε πληροφορίες σχετικά με τις υπάρχουσες συμπεριφορές και ενδεχομένως προκαταλήψεις σχετικά με την αξιολόγηση/παρακολούθηση μεταξύ των εκπαιδευόμενων ή άλλων εμπλεκόμενων φορέων, να εξετάσει τη δυναμική επίδραση των πολιτισμικών παραγόντων ·
- να προσδιορίσετε τους στόχους μάθησης και τα μαθησιακά αποτελέσματα της κατάρτισης (κατά κανόνα αυτό θα έχει ήδη συμβεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σχεδιασμού μαθημάτων)
- να καθορίσετε τον σκοπό (-ούς) και τη λειτουργία(-ες) που οι δραστηριότητες αξιολόγησης/παρακολούθησης πρέπει να πληρούν για την εν λόγω κατάρτιση (διαμορφωτική/συνοπτική · για λόγους πιστοποίησης, για συμβουλευτικούς σκοπούς, για ατομική ή ομαδική αξιολόγηση κ.λπ.)
- να αντιμετωπιστεί με την παρακολούθηση αξιολόγησης (π.χ. καταλληλότητα/αποτελεσματικότητα των χρησιμοποιούμενων μαθησιακών πόρων, των εφαρμοζόμενων στρατηγικών μάθησης, των χρησιμοποιούμενων διδακτικών προσεγγίσεων κ.λπ.)
- επιλογή κατάλληλων κριτηρίων και δεικτών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για αξιολόγηση και παρακολούθηση
- να καταρτίσετε γραπτό σχέδιο εκτίμησης / αξιολόγησης ή συνολικό πλαίσιο το οποίο καθορίζει για την εν λόγω κατάρτιση όλα τα σχετικά ζητήματα

β) να προετοιμάσετε δραστηριότητες εκτίμησης / αξιολόγησης

Έργο

- πρακτικός προγραμματισμός και προετοιμασία των συγκεκριμένων δραστηριοτήτων εκτίμησης / αξιολόγησης με βάση το γενικό πλαίσιο που περιγράφεται ανωτέρω και ενόψει των στόχων και των λειτουργιών των δραστηριοτήτων εκτίμησης / αξιολόγησης

Διαδικασία / βήματα

- καθορίζει πότε κατά τη διάρκεια της κατάρτισης θα γίνει εκτίμησης / αξιολόγησης

- βασικές θεωρητικές γνώσεις από

- * βασικούς όρους και αρχές σχετικά με την εκτίμηση, την αξιολόγηση και τον έλεγχο
- * βασικές ψυχολογικές γνώσεις

- διαφορετικοί τύποι και λειτουργίες αξιολόγησης και παρακολούθησης (διαμορφωτική, συνοπτική)
- διαφορετικά είδη κριτηρίων και δεικτών
- ατομική / ομαδική αξιολόγηση
- τα χαρακτηριστικά των διάφορων εργαλείων αξιολόγησης και παρακολούθησης (π.χ. δοκιμές/τεστ, ασκήσεις, εργασία έργου, ημερολόγια συλλογισμών κ.λπ.)
- βασικές αρχές σχεδιασμού οργάνων αξιολόγησης / παρακολούθησης (αρχές σχεδιασμού ερωτηματολογίου, σχεδιασμός εξετάσεων, ..)

σχεσιακή γνώση

- γνώση σχετικά με το πώς διαφορετικοί τύποι, προσεγγίσεις, αρχές κλπ. της αξιολόγησης / παρακολούθησης *σχετίζονται* με διαφορετικές έννοιες και ομάδες-στόχους, δεξιότητα ανάλυσης και κριτικής της καταλληλότητας μιας δεδομένης προσέγγισης / μεθόδου κ.λπ. για ένα συγκεκριμένο πλαίσιο ή περιοχή εφαρμογή

μεθοδολογικές γνώσεις

- γνώση διάφορων διαγνωστικών μεθόδων και εργαλείων (δοκιμασία, αυτοαξιολόγηση, χαρτοφυλάκιο, ασκήσεις, εργασία στο έργο κλπ)

<ul style="list-style-type: none"> - επιλέξτε κατάλληλες μεθόδους εκτίμησης / αξιολόγησης - επιλογή ή προετοιμασία των εργαλείων εκτίμησης και αξιολόγησης 	<ul style="list-style-type: none"> - αρχές και τεχνικές παρατήρησης
<p>II. Χρησιμοποιώντας εκτίμηση / αξιολόγηση κατά τη διάρκεια του μαθήματος (το τμήμα II περιγράφει τη χρήση αξιολόγησης/παρακολούθησης εν γένει. Διαφορετικά συγκεκριμένα πεδία εφαρμογής θα διευκρινιστούν λεπτομερέστερα στις ακόλουθες ενότητες)</p> <p>α) Εκτέλεση δραστηριοτήτων εκτίμησης / αξιολόγησης</p> <p><u>Έργο</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - να εφαρμόσει εκτίμηση / αξιολόγηση κατά τη διάρκεια του μαθήματος (με βάση τον προηγούμενο προγραμματισμό αλλά και σύμφωνα με ad hoc απαιτήσεις που προκύπτουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος και οι οποίες μπορεί να οδηγήσουν σε τροποποιήσεις του προηγούμενου σχεδιασμού) <p><u>Διαδικασία / Βήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - υλοποίηση των δραστηριοτήτων εκτίμησης / αξιολόγησης βάσει του σχεδίου - να προσδιορίσετε τις εξελίξεις στο μάθημα που απαιτούν ή υποδεικνύουν αυθόρμητη δράση όσον αφορά την εκτίμηση / αξιολόγηση και να ενεργήσουν επ' αυτών ανάλογα (π.χ. συλλέγουν σχέδια ανατροφοδότησης από τους μαθητές όταν προκύψουν προβλήματα κατά τη διάρκεια του μαθήματος) <p>β) Χρησιμοποιώντας τα αποτελέσματα εκτίμησης / αξιολόγησης</p> <p><u>Έργο</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - αναλύστε τα αποτελέσματα εκτίμησης / αξιολόγησης και συνάγετε τα κατάλληλα συμπεράσματα <p><u>Διαδικασία / Βήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - προσδιορισμός βασικών ευρημάτων και μηνυμάτων από την εκτίμηση / αξιολόγηση - αναλύστε ποια ενέργεια προτείνουν αυτά τα ευρήματα / μηνύματα και σε ποιο χρονοδιάγραμμα (απαιτούνται άμεσες ενέργειες ή μακροπρόθεσμες;) - αξιολογήστε τις διαθέσιμες επιλογές και δυνατότητες περαιτέρω δράσης - αποφασίστε για την ανάληψη περαιτέρω δράσης και ενεργήστε αναλόγως 	<p><u>επικοινωνία στο μάθημα</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - βασικές θεωρητικές γνώσεις της θεωρίας της επικοινωνίας, δυναμική της ομάδας, ρόλοι στην ομάδα - φάσεις ενός μαθήματος και τα χαρακτηριστικά τους - γνώση / συνειδητοποίηση διάφορων επαγγελματικών ρόλων ως καθηγητής, εκπαιδευτής, σύμβουλος - αρχές ανατροφοδότησης, μέθοδοι και εργαλεία συλλογής σχολίων ανατροφοδότησης <p><u>συμβουλευτική εκπαιδευομένων</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - αρχές παροχής συμβουλών στους εκπαιδευόμενους <p><u>αυτό-προβληματισμός επαγγελματικής ανάπτυξης</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - αρχές και τεχνικές αυτο-προβληματισμού - αρχές, μέθοδοι και εργαλεία για την επαγγελματική αυτο-ανάπτυξη (π.χ. ημερολόγια συλλογισμών, χαρτοφυλάκια, σχόλια ανατροφοδότησης από ομοίους, εποπτεία, ...) <p>Δεξιότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> - σχεδιασμός ενός συνεκτικού πλαισίου εκτίμησης / αξιολόγησης για μια δεδομένη κατάρτιση - σχεδιασμός εργαλείων εκτίμησης και αξιολόγησης για διάφορους σκοπούς
<p>III. Χρήση διαφορετικών τύπων εκτίμησης / αξιολόγησης</p> <p>α) Διάγνωση / αξιολόγηση επιπέδων δεξιοτήτων</p> <p><u>Έργο:</u></p>	

- διάγνωση του επιπέδου δεξιοτήτων των εκπαιδευομένων σε διάφορα χρονικά σημεία (κατά την είσοδο στο μάθημα, στο μέσο του μαθήματος, στο τέλος του μαθήματος)

Διαδικασία / βήματα

- να αποφασίσετε (εκ των προτέρων ή / και αυθόρμητα) πότε και πώς γίνεται η διάγνωση των δεξιοτήτων
- να επιλέξετε και να εφαρμόσετε τα κατάλληλα μέσα για την αξιολόγηση των επιπέδων δεξιοτήτων
- να αναλύσετε τα αποτελέσματα, να συντάξετε και να εφαρμόσετε συμπεράσματα για την περαιτέρω διαδικασία διδασκαλίας

β) Αυτό-Προβληματισμός σχετικά με τις επιδόσεις διδασκαλίας

Έργο:

- συλλογίζομενοι συστηματικά τις δικές τους διδακτικές επιδόσεις και τις επιπτώσεις τους στα κίνητρα και τα επιτεύγματα των μαθητών

Διαδικασία / βήματα

- να αποφασίσετε (εκ των προτέρων ή / και αυθόρμητα) πότε και πώς θα γίνει ο αυτοπροβληματισμός
- να επιλέξετε και να εφαρμόσετε τους κατάλληλους τρόπους /μέσα για τον αυτοπροβληματισμό
- να αναλύσετε τα αποτελέσματα, να συντάξετε και να εφαρμόσετε συμπεράσματα για την περαιτέρω διαδικασία διδασκαλίας

Γ) Συλλέγοντας σχόλια ανατροφοδότησης

Έργο:

- συλλογή και χρήση σχολίων από διάφορες ομάδες για τη βελτίωση της διαδικασίας μάθησης / διδασκαλίας

Διαδικασία / βήματα

- αποφασίστε (εκ των προτέρων ή / και αυθόρμητα) πότε, από ποιον και πώς πρέπει να συλλέγεται η ανατροφοδότηση και για ποιους σκοπούς, π.χ.
  - * ανατροφοδότηση από τους μαθητές στο μέσο ή στο τέλος του μαθήματος σχετικά με τη δική τους μαθησιακή εμπειρία, την απόδοση του καθηγητή, την ικανοποίησή τους κλπ.

- πρακτική εφαρμογή διαφορετικών εργαλείων εκτίμησης και αξιολόγησης
- τεχνικές ανάλυσης των αποτελεσμάτων εκτίμησης και αξιολόγησης
- - πρακτική εφαρμογή διαγνωστικών εργαλείων, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης των αποτελεσμάτων των εξετάσεων
- πρακτική εφαρμογή των ασκήσεων και εργαλείων αυτο-προβληματισμού
- τεχνικές καταγραφής και ανάλυσης των αποτελεσμάτων αυτό-προβληματισμού
- πρακτική εφαρμογή μεθόδων και εργαλείων συλλογής σχολίων ανατροφοδότησης
- τεχνικές ανάλυσης και δομής διαφορετικών τύπων ανατροφοδότησης (προφορική / γραπτή · ανοικτές / κλειστές ερωτήσεις)
- εφαρμογή τεχνικών παρατήρησης
- πρακτικές δεξιότητες επικοινωνίας ·
- εφαρμογή τεχνικών ανατροφοδότησης
- πρακτική χρήση εργαλείων όπως χαρτοφυλάκια, ημερολόγια συλλογισμού,
- σχεδιασμός σχεδίου ανάπτυξης για την επαγγελματική ανάπτυξη

- * ανατροφοδότηση από τον πελάτη στη μέση ή στο τέλος του μαθήματος σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται το επίτευγμα του εκπαιδευόμενου ή την απόδοση της διδασκαλίας
- επιλέξτε και εφαρμόστε κατάλληλες μεθόδους / μέσα για τη συλλογή ανατροφοδότησης
- να αναλύσει τα αποτελέσματα, να συντάξει και να εφαρμόσει συμπεράσματα για την περαιτέρω διαδικασία διδασκαλίας

δ) Παρατήρηση εκπαιδευόμενων και διαδικασία μάθησης

Έργο:

- παρατηρώντας συνεχώς ή τακτικά τις μαθησιακές διαδικασίες κατά τη διάρκεια του μαθήματος προκειμένου να ανιχνευθούν πιθανά προβλήματα σε πρώιμη φάση και να εξαχθούν συμπεράσματα

Διαδικασία / βήματα

- να αποφασίσετε (εκ των προτέρων ή / και αυθόρμητα) την προσέγγιση παρατήρησης (π.χ. συνεχώς ή σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα; κριτήρια παρατήρησης) και μεθόδους (π.χ. τρόπος καταγραφής αποτελεσμάτων παρατήρησης)
- να εφαρμόσετε παρατήρηση κατά τη διάρκεια του μαθήματος
- να αναλύσετε τα αποτελέσματα, να συντάξετε και να εφαρμόσετε συμπεράσματα για την περαιτέρω διαδικασία διδασκαλίας

IV. Επικοινωνώντας και κοινοποιώντας την κοινή αξιολόγηση και παρακολούθηση

Έργο:

- να θέσετε τους εκπαιδευόμενους (και ενδεχομένως τους πελάτες σας) σε θέση να εκτιμήσουν την αξία της εκτίμησης και της αξιολόγησης και να επωφεληθούν από τα αποτελέσματα

Διαδικασία / βήματα

- συλλογιστείτε και αποφασίστε ποια επικοινωνιακή δράση απαιτείται σε ποιο χρονικό σημείο της εκπαίδευσης

Στο κατάλληλο σημείο (-α) στο χρόνο ...

- γνωστοποιήστε το σκεπτικό και το σκοπό των δραστηριοτήτων εκτίμησης και αξιολόγησης, δημιουργώντας ένα θετικό και επικοινωνιακό περιβάλλον

- να αποσαφηνίσετε τους ρόλους και τις ευθύνες όλων όσων συμμετέχουν στην εκτίμηση / αξιολόγηση, διασφαλίζοντας ότι οι εκπαιδευόμενοι αναλαμβάνουν τη δική τους διαδικασία εκμάθησης και δεν είναι απλώς παθητικοί παραλήπτες των μηνυμάτων των εκπαιδευτικών
- να κοινοποιήσετε τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων εκτίμησης /αξιολόγησης στους ενδιαφερόμενους με δίκαιο και εποικοδομητικό τρόπο / να παρέχετε σχόλια
- να παρέχετε στους εκπαιδευόμενους συμβουλές σχετικά με τις δυνατότητες να βελτιώσουν τη δική τους εκμάθηση, επίσης με σκοπό την προώθηση των δεξιοτήτων προβληματισμού των μαθητών και την αντανάκλαση της δικής τους διαδικασίας μάθησης / παροχής συμβουλών για μαθητευόμενους
- ενθαρρύνετε τους εκπαιδευόμενους (και ενδεχομένως τους πελάτες) όσο το δυνατόν περισσότερο και καταλληλότερα να συνάπτουν συμπεράσματα από την εκτίμηση / αξιολόγηση και τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την περαιτέρω δράση (π.χ. διεξαγωγή ομαδικής συζήτησης σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης)

V. Χρησιμοποιώντας εκτίμηση και αξιολόγηση για μια συνεχή διαδικασία επαγγελματικής ανάπτυξης

Έργο:

- να χρησιμοποιήσετε (τα αποτελέσματα από) τις δραστηριότητες εκτίμησης / αξιολόγησης σε μακροπρόθεσμη προοπτική για να προωθήσει την ανάπτυξη καθενός ως επαγγελματία εκπαιδευτικού / εκπαιδευτή ενηλίκων

Διαδικασία / βήματα

- σχεδιάστε συνειδητά τη συστηματική χρήση των αποτελεσμάτων αξιολόγησης / παρακολούθησης για την επαγγελματική εξέλιξη: ποιο είδος αποτελεσμάτων πρόκειται να χρησιμοποιηθεί, σε ποια χρονικά διαστήματα και πώς;

Δ) Εγκάρσιες αρμοδιότητες

- αναλυτικές δεξιότητες και δεξιότητες συλλογισμού/προβληματισμού
- διαπολιτισμική συνείδηση
- δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων και διαπραγμάτευσης
- δεξιότητες επικοινωνίας
- δεξιότητες παρατήρησης, ενσυναίσθηση
- δημιουργικότητα

- ευελιξία, ανοιχτό πνεύμα

Ε) Δεξιότητες όσον αφορά την αυτονομία και την ευθύνη, όπως περιγράφεται στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων

Οι επαγγελματίες που είναι αρμόδιοι εκτελεστές στον τομέα της *Αξιολόγησης και της Παρακολούθησης* έχουν υψηλό βαθμό ευθύνης και αυτοδιαχειριστικής ικανότητας. Είναι σε θέση να συλλέγουν αυτόνομα τις απαραίτητες πληροφορίες για να βασίσουν το έργο τους, είναι σε θέση να αντλήσουν αυτόνομα συμπεράσματα από αυτές τις πληροφορίες και να λάβουν τις σχετικές αποφάσεις. Είναι σε θέση να επικοινωνούν, να διαπραγματεύονται και να υπερασπίζονται τις αποφάσεις τους σε άμεση αλληλεπίδραση με διάφορους ενδιαφερόμενους (μαθητές, πελάτες). Είναι σε θέση να εκφράζουν αυτόνομα τον δικό τους επαγγελματικό ρόλο και δράση και να επανεξετάζουν κριτικά τις δικές τους δράσεις και ιδέες. Θα επιδιώξουν και θα αναπτύξουν συνειδητά στρατηγικές για τη βελτίωση των δικών τους επαγγελματικών επιδόσεων βάσει της εμπειρίας που έχουν συγκεντρώσει και εκφράσει.

Η δραστηριότητα της *Αξιολόγησης* μπορεί να γίνει σε μικρό μόνο βαθμό με μέθοδο ρουτίνας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ειδικά στην περίπτωση της τυπικής εκπαίδευσης, ορισμένα στοιχεία αυτής της δραστηριότητας μπορεί να έχουν ήδη καθοριστεί από εξωτερικό ενδιαφερόμενο, π.χ. στην περίπτωση τυποποιημένων εξετάσεων στο τέλος μιας σειράς μαθημάτων. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ωστόσο, οι εκπαιδευτές ενηλίκων μπορούν να προγραμματίσουν αυτόνομα τις δραστηριότητες αξιολόγησης που σκοπεύουν να εφαρμόσουν κατά τη διάρκεια μιας εκπαίδευσης. Με τον τρόπο αυτό, οι εκπαιδευτές ενηλίκων μπορούν να αντλήσουν τα υπάρχοντα εργαλεία και πρότυπα, αλλά σε κάθε περίπτωση θα χρειαστεί να λάβουν βάσιμες αποφάσεις σχετικά με την καταλληλότητα των υφιστάμενων εργαλείων για έναν συγκεκριμένο σκοπό, λαμβάνοντας υπόψη ένα ευρύ φάσμα παραμέτρων. Επιπλέον, μεγάλο μέρος της δραστηριότητας *Αξιολόγησης* δεν μπορεί να προγραμματιστεί εκ των προτέρων, αλλά πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή κατά τη διάρκεια μιας διαδικασίας διδασκαλίας-εκμάθησης. Ο εκπαιδευτικός ενηλίκων πρέπει να λαμβάνει στιγμιαίες αποφάσεις, με βάση μια γρήγορη ανάλυση της κατάστασης, και πρέπει να καταλήξει σε δημιουργικές λύσεις για να αντιμετωπίσει μεμονωμένες προκλήσεις που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

Το μεγάλο ποσοστό των δράσεων που δεν μπορούν να προγραμματιστούν εκ των προτέρων καθιστά αυτό το έργο της *Αξιολόγησης* ιδιαίτερα απαιτητικό. Επομένως, ένα υψηλό επίπεδο δεξιοτήτων στον τομέα αυτό απαιτεί όχι μόνο τη συσσώρευση σχετικών γνώσεων και τεχνικών δεξιοτήτων κατά το σχεδιασμό και την εφαρμογή σχετικών εργαλείων αξιολόγησης και παρακολούθησης. Απαιτεί επίσης ουσιαστικά την δεξιότητα να παίρνετε πολύπλοκες αποφάσεις σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Η δεξιότητα αυτή συνδέεται στενά με το επίπεδο επαγγελματικής εμπειρίας που έχει ήδη συγκεντρωθεί από τον εκπαιδευτικό ενηλίκων.

Σχετικά EQF Επίπεδα

Βάσει των ανωτέρω περιγραφέντων χαρακτηριστικών αυτής της επαγγελματικής επάρκειας και βάσει των περιγραφικών δεικτών του EQF, τα επίπεδα προσόντων του EQF τα οποία έχουν προσδιοριστεί ως συναφή με το έργο της *Αξιολόγησης και της Παρακολούθησης των διαδικασιών εκπαίδευσης ενηλίκων* κυμαίνονται από τα **επίπεδα 4 έως 7 του EQF** - ανάλογα με το βάθος γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων στις οποίες στοχεύει το συγκεκριμένο προσόν. Αυτό σημαίνει ότι μια εκπαίδευση σχετικά με το θέμα *Αξιολόγηση και Παρακολούθηση* μπορεί να ενσωματωθεί με νόημα στα προγράμματα προσόντων σε οποιοδήποτε από αυτά τα επίπεδα.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ «DEMAL»

Find us on:

- www.demalproject.eu/index.html
- https://de-de.facebook.com/DEMAL_Erasmusplus/e
- <http://thalys.gr/>

“Designing, monitoring and evaluating adult learning classes – Supporting quality in adult learning” (DEMAL)

(«Σχεδιασμός, παρακολούθηση και αξιολόγηση μαθημάτων εκπαίδευσης ενηλίκων - Υποστήριξη της ποιότητας στην εκπαίδευση των ενηλίκων»)

είναι ένα διετές ευρωπαϊκό σχέδιο, το οποίο εκτείνεται από τον Οκτώβριο του 2016 έως τον Σεπτέμβριο του 2018.

Στόχοι προγράμματος

Το DEMAL επιδιώκει να συμβάλει στην ποιότητα της εκπαίδευσης ενηλίκων προωθώντας δύο επαγγελματικές βασικές δεξιότητες εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών ενηλίκων:

- Σχεδιασμός της διαδικασίας εκπαίδευσης ενηλίκων, και
- Παρακολούθηση και Αξιολόγηση της διαδικασίας εκπαίδευσης ενηλίκων

Και οι δύο δεξιότητες μπορούν να θεωρηθούν απαραίτητες προϋποθέσεις για να εξασφαλιστεί ότι η παροχή εκπαίδευσης ενηλίκων είναι αποτελεσματική, υψηλής ποιότητας και ανταποκρίνεται στις ανάγκες των εκπαιδευομένων.

Στόχοι του έργου

- ανάπτυξη δύο λεπτομερών Ευρωπαϊκών προτύπων αναφοράς για αυτές τις βασικές δεξιότητες, που συνδέονται με το EQF
- ανάπτυξη και πιλοτική εφαρμογή δύο κύκλων μαθημάτων ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης (ηλεκτρονική μάθηση και εργαστήριο διάρκειας μιας εβδομάδας), συμπεριλαμβανομένων των σχετικών μαθησιακών πηγών για αυτές τις βασικές δεξιότητες
- δοκιμάστε το δυναμικό μιας καινοτόμου εφαρμογής σχεδιασμού μαθημάτων για να υποστηρίξετε τόσο την αυτοκατευθυνόμενη μάθηση όσο και την ενισχυμένη επαγγελματική καθημερινή πρακτική των εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών ενηλίκων στην Ευρώπη
- να αναπτυχθεί και να τεθεί σε εφαρμογή ένα πλαίσιο επικύρωσης για τη βελτίωση της συγκρισιμότητας των υφιστάμενων προσόντων και κατάρτισης και να διευκολυνθεί η αναγνώριση των άτυπων δεξιοτήτων και, ως εκ τούτου, να αυξηθεί η ευελιξία των οδών κατάρτισης του προσωπικού εκπαίδευσης ενηλίκων στην Ευρώπη

Ομάδα- στόχος

Προσωπικό σε οργανισμούς εκπαίδευσης ενηλίκων με ποικίλο μορφωτικό και επαγγελματικό υπόβαθρο που ασχολούνται με τα καθήκοντα σχεδιασμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων και παρακολούθησης και αξιολόγησης της μαθησιακής διαδικασίας.

